

USTAWA

z dnia 31 stycznia 1959 r.

o cmentarzach i chowaniu zmarłych.

(tekst jednolity)

Art. 1. 1. Zakładanie i rozszerzanie cmentarzy komunalnych należy do zadań własnych gminy.

2. O założeniu lub rozszerzeniu cmentarza komunalnego decyduje rada gminy, a w miastach na prawach powiatu rada miasta, po uzyskaniu zgody właściwego inspektora sanitarnego.

3. Właściwe władze kościelne decydują o założeniu lub rozszerzeniu cmentarza wyznaniowego, które może nastąpić na terenie przeznaczonym na ten cel w miejscowym planie zagospodarowania przestrzennego, po uzyskaniu zgody właściwego inspektora sanitarnego.

4. O zamknięciu cmentarza komunalnego decyduje właściwa rada gminy lub rada miasta, po zasięgnięciu opinii właściwego inspektora sanitarnego.

5. O zamknięciu cmentarza wyznaniowego decyduje właściwa władza kościelna, po zasięgnięciu opinii właściwego inspektora sanitarnego.

Art. 2. 1. ⁽¹⁾ Utrzymanie cmentarzy komunalnych i zarządzanie nimi należy do właściwych wójtów (burmistrzów, prezydentów miast), na których terenie cmentarz jest położony.

2. Utrzymanie cmentarzy wyznaniowych i zarządzanie nimi należy do związków wyznaniowych.

3. (skreślony).

Art. 3. ⁽²⁾ Cmentarze zakłada się i rozszerza na terenach określonych w miejscowych planach zagospodarowania przestrzennego.

Art. 4. Cmentarze komunalne zakłada się w zasadzie na terenie każdej gminy lub miasta, jednakże w uzasadnionych przypadkach można założyć cmentarz dla kilku gmin.

Art. 5. 1. Cmentarze powinny znajdować się na ogrodzonym terenie, odpowiednim pod względem sanitarnym.

2. Na każdym cmentarzu powinien być dom przedpogrzebowy lub kostnica, które służą:

- 1) do składania ciał osób zmarłych do czasu ich pochowania,
- 2) do wykonywania oględzin zwłok ludzkich dla celów sądowo-lekarskich, sanitarnych oraz policyjnych,
- 3) do wykonywania innych czynności związanych z chowaniem zwłok.

3. ⁽³⁾ Minister właściwy do spraw zdrowia, w porozumieniu z ministrem właściwym do spraw środowiska, określi, w drodze rozporządzenia, jakie tereny uznaje się za odpowiednie pod względem sanitarnym na cmentarze; rozporządzenie w szczególności powinno określać:

- 1) szerokość pasów izolujących teren cmentarny od innych terenów, a w szczególności terenów mieszkaniowych,
- 2) odległość cmentarza od źródeł ujęcia wody,
- 3) wymagania co do poziomu wód gruntowych na terenach przeznaczonych pod cmentarze.

Art. 6. 1. ⁽⁴⁾ Użycie terenu cmentarnego po zamknięciu cmentarza na inny cel nie może nastąpić przed upływem 40 lat od dnia ostatniego pochowania zwłok na cmentarzu. Po upływie powyższego terminu wójt (burmistrz, prezydent miasta) może wydać decyzję o użyciu terenu cmentarnego na inny cel zgodny z planem zagospodarowania przestrzennego, z zastrzeżeniem ust. 2.

2. Jeżeli teren cmentarny stanowi lub stanowił uprzednio własność Kościoła Katolickiego lub innego kościoła albo związku wyznaniowego, wydanie decyzji o użyciu terenu cmentarnego na inny cel wymaga zgody właściwej władzy tego kościoła lub związku wyznaniowego.

3. Decyzję o użyciu terenu cmentarnego, będącego uprzednio cmentarzem wyznaniowym Kościoła Katolickiego lub innego kościoła albo związku wyznaniowego, na inny cel wydaje się po zasięgnięciu opinii właściwej władzy tego kościoła lub związku wyznaniowego co do sposobu oznaczenia i upamiętnienia terenu pocmentarnego.

4.⁽⁵⁾ Użycie terenu cmentarnego na inny cel jest dopuszczalne pod warunkiem zachowania znajdujących się na jego terenie zabytków, które mogą być przeniesione w inne miejsce po uzyskaniu pozwolenia wojewódzkiego konserwatora zabytków.

5.⁽⁶⁾ W przypadkach uzasadnionych szczególnymi celami publicznymi właściwy ze względu na miejsce terenu cmentarnego organ może wystąpić do ministra właściwego do spraw wyznań religijnych o zwolnienie z wymogu uzyskania zgody, o której mowa w ust. 2.

6. (skreślony).

7. Przy zmianie przeznaczenia terenu cmentarnego szczątki zwłok znajdujące się na tym terenie powinny być przeniesione na inny cmentarz na koszt nabywcy terenu lub nowego jego użytkownika.

Art. 7. 1. Grób nie może być użyty do ponownego chowania przed upływem lat 20.

2. Po upływie lat 20 ponowne użycie grobu do chowania nie może nastąpić, jeżeli jakakolwiek osoba zgłosi zastrzeżenie przeciw temu i uiści opłatę, przewidzianą za pochowanie zwłok. Zastrzeżenie to ma skutek na dalszych lat 20 i może być odnowione.

3.⁽⁷⁾ Przepisy ust. 1 i 2 nie mają zastosowania do chowania zwłok w grobach murowanych przeznaczonych do pomieszczenia zwłok więcej niż jednej osoby, a także do chowania urn zawierających szczątki ludzkie powstałe w wyniku spopielenia zwłok.

4. Dozwolone są umowy, przedłużające termin, przed upływem którego nie wolno użyć grobu do ponownego pochowania.

5. Niezależnie od powyższych przepisów jest wzbronione użycie do ponownego pochowania grobów, mających wartość pamiątek historycznych (ze względu na swą dawność lub osoby, które są w nich pochowane, lub zdarzenia, z którymi mają związek) albo wartość artystyczną.

6. W istniejących grobach murowanych dopuszcza się chowanie zwłok osób zmarłych w ciągu 20 lat po wydaniu decyzji o zamknięciu cmentarza. Przy zmianie przeznaczenia terenu cmentarnego przepis art. 6 ust. 4⁽⁸⁾ ma zastosowanie również do zwłok pochowanych w tym dwudziestoletnim okresie.

Art. 8. 1. Przyjęcie zwłok do pochowania na cmentarz następuje po przedstawieniu dokumentów określonych w art. 11 ust. 5 i 9.

2. W miejscowościach, w których nie ma cmentarzy komunalnych, zarząd cmentarza wyznaniowego jest obowiązany umożliwić pochowanie na tym cmentarzu, bez jakiegokolwiek dyskryminacji, osób zmarłych innego wyznania lub niewierzących.

3. Zarząd cmentarza wyznaniowego nie może odmówić pochowania zwłok osób, które posiadają nabyte prawo do pochówku w określonym miejscu tego cmentarza.

4. Prawo to służy, obok osoby określonej w ust. 3, także jej bliskim, to jest małżonkowi, wstępnym, zstępnym, rodzeństwu i przysposobionym.

5. Zwłoki osób, o których mowa w ust. 3 i 4, powinny być przez zarząd cmentarza traktowane na równi ze zwłokami osób należących do wyznania, do którego należy cmentarz, a w szczególności pod względem wyznaczenia miejsca pochowania, właściwego ceremoniału pogrzebowego i wznoszenia stosownych nagrobków.

Art. 9. 1. Zwłoki osób zmarłych nie mogą być chowane przed upływem 24 godzin od chwili zgonu z wyjątkiem określonym w ust. 3.

2. Najpóźniej po upływie 72 godzin od chwili zgonu zwłoki powinny być usunięte z mieszkania celem pochowania lub w razie odroczenia terminu pochowania - złożone w domu przedpogrzebowym lub kostnicy do czasu pochowania.

3.⁽⁹⁾ Zwłoki osób zmarłych na niektóre choroby zakaźne powinny być natychmiast po stwierdzeniu zgonu usunięte z mieszkania i pochowane na najbliższym cmentarzu w ciągu 24 godzin od chwili zgonu.

3a.⁽¹⁰⁾ Minister właściwy do spraw zdrowia określi, w drodze rozporządzenia, wykaz chorób zakaźnych, o których mowa w ust. 3, ze szczególnym uwzględnieniem chorób zakaźnych występujących w krajach tropikalnych.

4. Wyjątki od terminów określonych w ust. 2 mogą być czynione jedynie po utrwaleniu zwłok za zezwoleniem właściwego miejscowo inspektora sanitarnego.

5. ⁽¹¹⁾ Od chwili zgonu aż do pochowania zwłoki powinny być przechowywane w taki sposób, aby nie mogły powodować szkodliwego wpływu na otoczenie.

6. ⁽¹²⁾ Minister właściwy do spraw zdrowia określi, w drodze rozporządzenia, sposób przechowywania zwłok i szczątków, uwzględniając:

- 1) wymagania sanitarne, jakim powinna odpowiadać powierzchnia grzebalna cmentarza,
 - 2) wymagania sanitarne, jakim powinny odpowiadać dom przedpogrzebowy lub kostnica na terenie cmentarza,
 - 3) warunki i sposób przechowywania zwłok i szczątków,
 - 4) warunki sanitarne przeprowadzania ekshumacji
- mając na uwadze zapewnienie poszanowania zwłok i szczątków oraz bezpieczeństwo sanitarne.

Art. 10. 1. Prawo pochowania zwłok ludzkich ma najbliższa pozostała rodzina osoby zmarłej, a mianowicie: 1) pozostały małżonek(ka), 2) krewni zstępni, 3) krewni wstępni, 4) krewni boczni do 4 stopnia pokrewieństwa, 5) powinowaci w linii prostej do 1 stopnia. Prawo pochowania zwłok osób wojskowych zmarłych w czynnej służbie wojskowej przysługuje właściwym organom wojskowym w myśl przepisów wojskowych. Prawo pochowania zwłok osób zasłużonych wobec Państwa i społeczeństwa przysługuje organom państwowym, instytucjom i organizacjom społecznym. Prawo pochowania zwłok przysługuje również osobom, które do tego dobrowolnie się zobowiązują.

2. ⁽¹³⁾ Zwłoki niepochowane przez podmioty wymienione w ust. 1 mogą być przekazane do celów naukowych publicznej uczelni medycznej lub publicznej uczelni prowadzącej działalność dydaktyczną i badawczą w dziedzinie nauk medycznych. Decyzję w sprawie przekazania zwłok do celów naukowych wydaje, na wniosek uczelni, właściwy starosta.

2a. ⁽¹⁴⁾ Minister właściwy do spraw zdrowia określi, w drodze rozporządzenia, tryb i warunki przekazywania zwłok do celów naukowych, w tym:

- 1) warunki uzasadniające przekazanie zwłok do celów naukowych w przypadkach, o których mowa w ust. 2,
 - 2) tryb przekazywania zwłok,
 - 3) sposób ponoszenia kosztów transportu zwłok
- kierując się koniecznością zachowania godności należnej zmarłemu oraz bezpieczeństwem sanitarnym.

3. ⁽¹⁵⁾ Zwłoki niepochowane przez podmioty, o których mowa w ust. 1, albo nieprzekazane publicznej uczelni medycznej albo publicznej uczelni prowadzącej działalność dydaktyczną i badawczą w dziedzinie nauk medycznych są chowane przez gminę właściwą ze względu na miejsce zgonu.

4. Obowiązek pochowania zwłok, określony w ust. 3, nie wyklucza żądania zwrotu kosztów na podstawie innych ustaw.

5. ⁽¹⁶⁾ Minister Sprawiedliwości określi, w drodze rozporządzenia, sposób postępowania ze zwłokami osób pozbawionych wolności zmarłych w zakładach karnych i aresztach śledczych, uwzględniając w szczególności powiadamianie osób, o których mowa w ust. 1, o zgonie, sposób tego powiadamiania, wskazanie podmiotów wydających zgodę na pochowanie zwłok, tryb postępowania ze zwłokami, które nie zostaną odebrane, oraz sposób ponoszenia kosztów pochówku zleconego przez zakład karny, kierując się koniecznością zachowania godności należnej zmarłemu i bezpieczeństwem sanitarnym.

6. ⁽¹⁷⁾ Zwłoki do celów naukowych mogą być również przekazane uczelni, o której mowa w ust. 2, na podstawie pisemnego oświadczenia osoby, która pragnie przekazać swoje zwłoki tej uczelni.

7. ⁽¹⁸⁾ Koszty transportu zwłok w przypadkach, o których mowa w ust. 2 i 6, ponosi uczelnia.

Art. 11. 1. Zgon i jego przyczyna powinny być ustalone przez lekarza, leczącego chorego w ostatniej chorobie.

2. W razie niemożności dopełnienia przepisu ust. 1, stwierdzenie zgonu i jego przyczyny powinno nastąpić w drodze oględzin, dokonywanych przez lekarza lub w razie jego braku przez inną osobę, powołaną do tej czynności przez właściwego starostę, przy czym koszty tych oględzin i wystawionego świadectwa nie mogą obciążać rodziny zmarłego.

3. Minister właściwy do spraw zdrowia określi w drodze rozporządzenia:

- 1) sposób dokonywania oględzin oraz kwalifikacje osób, które z braku lekarzy mogą być powoływane do wykonania oględzin,
- 2) ⁽¹⁹⁾ zasady wzywania lekarzy, o których mowa w ust. 2, w celu stwierdzenia zgonu i jego przyczyny,
- 3) ⁽²⁰⁾ w porozumieniu z ministrem właściwym do spraw finansów publicznych zasady pokrywania wydatków związanych z wykonywaniem oględzin.

4. ⁽²¹⁾ Osoby wymienione w ust. 1 i 2 stwierdzają zgon i jego przyczyny w wydawanych w tym celu kartach zgonu. Karty zgonu są wydawane w dwóch egzemplarzach.

4a. ⁽²²⁾ Minister właściwy do spraw zdrowia określi, w drodze rozporządzenia, wzór karty zgonu oraz sposób jej wypełnienia.

5. Jeden z egzemplarzy karty zgonu, zawierającej adnotację urzędu stanu cywilnego o zarejestrowaniu zgonu, przedstawia się administracji cmentarza w celu pochowania zwłok, drugi zaś służy do celów statystycznych.

6. ⁽²³⁾ Pochowanie zwłok lub przekazanie ich publicznej uczelni medycznej albo publicznej uczelni prowadzącej działalność dydaktyczną i badawczą w dziedzinie nauk medycznych wymaga uprzedniego stwierdzenia zgonu i jego przyczyn w karcie zgonu zawierającej adnotację urzędu stanu cywilnego o zarejestrowaniu zgonu.

7. Lekarze stwierdzający zgon i jego przyczyny obowiązani są udzielać właściwym organom na żądanie dla celów statystycznych wyjaśnień, odnoszących się do faktu zgonu i jego przyczyny. O ile zmarły pozostawał podczas ostatniej choroby pod opieką lekarską, wyjaśnienia powinny również dotyczyć przebiegu tej choroby. Wyjaśnienia te stanowią tajemnicę służbową i mogą być wykorzystywane tylko dla celów statystycznych oraz w postępowaniu sądowym.

8. Zarówno lekarz, jak i inne osoby powołane do dokonywania oględzin zwłok (ust. 1 i 2), jeżeli przy dokonaniu tej czynności powezmą pewność lub uzasadnione podejrzenie, że przyczyną zgonu była choroba zakaźna, podlegająca obowiązkowemu zgłoszeniu, powinni zawiadomić o tym natychmiast właściwego inspektora sanitarnego. W przypadku uzasadnionego podejrzenia, że przyczyną zgonu było przestępstwo, lekarz, jak i inne osoby powołane do oględzin zwłok powinni zawiadomić o tym natychmiast właściwego prokuratora lub najbliższy posterunek Policji.

9. W przypadkach, w których zachodzi uzasadnione podejrzenie, że przyczyną zgonu było przestępstwo, na pochowanie zwłok oprócz karty zgonu wymagane jest zezwolenie prokuratora.

Art. 12. 1. ⁽²⁴⁾ Zwłoki mogą być pochowane przez złożenie w grobach ziemnych, w grobach murowanych lub katakumbach i zatopienie w morzu. Szczątki pochodzące ze spopielenia zwłok mogą być przechowywane także w kolumbariach.

2. Przenoszenie lub przewożenie zwłok w otwartych trumnach jest wzbronione.

3. ⁽²⁵⁾ Groby ziemne, groby murowane i kolumbaria przeznaczone na składanie zwłok i szczątków ludzkich mogą znajdować się tylko na cmentarzach.

4. ⁽²⁶⁾ Minister właściwy do spraw budownictwa, gospodarki przestrzennej i mieszkaniowej w porozumieniu z ministrem właściwym do spraw zdrowia ⁽²⁷⁾ może w drodze rozporządzenia określić wyjątki od zasad ustalonych w niniejszym artykule oraz ustalić szczegółowy sposób stosowania przepisów niniejszej ustawy do tych wyjątków.

Art. 13. Zwłoki osób zmarłych lub zabitych w miejscach publicznych przewozi się przed ich pochowaniem, na wniosek właściwego organu, do zakładu medycyny sądowej, a w razie jego braku na obszarze powiatu - do najbliższego szpitala mającego prosektorium, celem ustalenia przyczyny zgonu. Organizowanie tego przewozu należy do zadań powiatu.

Art. 14. ⁽²⁸⁾ 1. Przewóz zwłok i szczątków:

1) koleją, samolotami i statkami w granicach Rzeczypospolitej Polskiej,

2) poza granice Rzeczypospolitej Polskiej, w przypadku gdy zgon nastąpił na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej

- może nastąpić po uzyskaniu pozwolenia właściwego państwowego powiatowego inspektora sanitarnego.

2. W przypadku przewożenia zwłok i szczątków poza granice Rzeczypospolitej Polskiej pozwolenie, o którym mowa w ust. 1, wydaje się po uprzednim przedłożeniu wymaganych dokumentów właściwej władzy państwa, na którego terytorium mają być one pochowane, jak również państw, przez których terytorium mają być przewożone, stwierdzających brak przeszkód do pochowania lub wwiezienia zwłok lub szczątków na terytorium danego państwa.

3. Przewóz zwłok i szczątków przez terytorium Rzeczypospolitej Polskiej może nastąpić po uzyskaniu zaświadczenia wydanego przez polskiego konsula w państwie, z którego przewóz ten ma nastąpić, stwierdzającego brak przeszkód do wwiezienia zwłok i szczątków na terytorium innego państwa.

4. Na sprowadzenie zwłok i szczątków z zagranicy w celu ich pochowania należy uzyskać:

1) pozwolenie starosty właściwego ze względu na miejsce, w którym zwłoki i szczątki mają być

pochowane; pozwolenie jest wydawane po porozumieniu z właściwym państwowym powiatowym inspektorem sanitarnym,

- 2) zaświadczenie polskiego konsula, wydane po przedstawieniu pozwolenia, o którym mowa w pkt 1, stwierdzające, że zwłoki i szczątki mogą być sprowadzone na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej.

5. Pozwolenia i zaświadczenia są wydawane na wniosek osób, o których mowa w art. 10 ust. 1, niezwłocznie, nie później jednak niż w terminie 3 dni od dnia złożenia wniosku o wydanie pozwolenia albo zaświadczenia. W przypadku zgonu na skutek choroby zakaźnej wymienionej w wykazie, o którym mowa w art. 9 ust. 3a, pozwoleń, o których mowa w ust. 1 i ust. 4 pkt 1, nie wydaje się przed upływem dwóch lat od dnia zgonu.

6. Przewóz zwłok i szczątków odbywa się w warunkach zapewniających odpowiednie sanitarne i techniczne bezpieczeństwo przewozu.

7. Minister właściwy do spraw zdrowia w porozumieniu z ministrem właściwym do spraw zagranicznych określi, w drodze rozporządzenia, sposób i tryb wydawania pozwoleń i zaświadczeń, w szczególności:

- 1) szczegółowy sposób i tryb postępowania w sprawach wydawania pozwoleń oraz zaświadczeń, o których mowa w ust. 1-5,
 - 2) wykaz dokumentów niezbędnych do uzyskania pozwoleń oraz zaświadczeń, o których mowa w ust. 1-5,
 - 3) wymagania sanitarno-techniczne, jakim powinien odpowiadać przewóz zwłok i szczątków
- uwzględniając konieczność ochrony życia i zdrowia ludzi oraz poszanowania zwłok i szczątków.

Art. 15. 1. Ekshumacja zwłok i szczątków może być dokonana:

- 1) na umotywowaną prośbę osób uprawnionych do pochowania zwłok za zezwoleniem właściwego inspektora sanitarnego,
- 2) na zarządzenie prokuratora lub sądu,
- 3) na podstawie decyzji właściwego inspektora sanitarnego w razie zajęcia terenu cmentarza na inny cel.

2. W przypadkach wymienionych w ust. 1 pkt 3 zwłoki i szczątki powinny być pochowane na nowo w innym miejscu. W przypadkach wyłączenia terenu cmentarnego koszt ekshumacji i przeniesienia ponosi nabywca terenu.

3. Zwłoki osób zmarłych na choroby zakaźne, których wykaz ustala minister właściwy do spraw zdrowia, nie mogą być ekshumowane w przypadkach przewidzianych w ust. 1 pkt 1 przed upływem 2 lat od dnia zgonu.

Art. 16. 1. Ciała osób zmarłych na okrętach będących na pełnym morzu powinny być pochowane przez zatopienie w morzu zgodnie ze zwyczajami morskimi. W przypadkach, kiedy okręt może w przeciągu 24 godzin przybyć do portu objętego programem podróży, należy zwłoki przewieźć na ląd i tam pochować.

2. Wyjątki od przepisów ust. 1 mogą być czynione przez kapitana okrętu z uwzględnieniem wskazań sanitarnych i wojskowych, jeżeli chodzi o okręty wojenne lub inne używane dla celów wojskowych.

Art. 17. (skreślony).

Art. 18. 1. Kto narusza przepisy niniejszej ustawy i rozporządzeń wydanych na jej podstawie, podlega karze aresztu lub grzywny.

2. Orzekanie następuje w trybie przepisów o postępowaniu w sprawach o wykroczenia.

Art. 19. Przepisy niniejszej ustawy dotyczące ekshumacji i przewożenia zwłok nie odnoszą się do archeologicznych prac wykopaliskowych, dotyczących grobów i cmentarzysk położonych poza terenem cmentarzy objętych niniejszą ustawą.

Art. 20. ⁽²⁹⁾ 1. ⁽³⁰⁾ Minister właściwy do spraw budownictwa, gospodarki przestrzennej i mieszkaniowej w porozumieniu z ministrem właściwym do spraw zdrowia określi, w drodze rozporządzenia, wymagania, jakie muszą spełniać cmentarze, groby i inne miejsca grzebania zwłok, z uwzględnieniem wymagań techniczno-budowlanych:

- 1) warunki, jakie musi spełniać usytuowanie terenu cmentarza,

- 2) sposób ustalania powierzchni cmentarza,
- 3) rodzaj powierzchni grzebalnych i wymagania, jakim musi odpowiadać ich zagospodarowanie,
- 4) wymagania, jakim muszą odpowiadać inne miejsca pochówku zwłok i szczątków.

2. Minister właściwy do spraw wewnętrznych określi, w drodze rozporządzenia, sposób prowadzenia ewidencji grobów, a w szczególności prowadzenia ksiąg cmentarnych.

3. Minister właściwy do spraw zdrowia określi, w drodze rozporządzenia, pojęcie zwłok w rozumieniu niniejszej ustawy, postępowanie ze zwłokami i szczątkami oraz warunki ich ekshumacji i przewozu.

Art. 20a.⁽³¹⁾ 1. Przepisy ustawy dotyczące pochówku i przewozu zwłok stosuje się odpowiednio do pochówku i przewozu szczątków powstałych ze spopielenia zwłok.

2. Do postępowania prowadzonego na podstawie niniejszej ustawy, w zakresie w niej nieuregulowanym, stosuje się przepisy Kodeksu postępowania administracyjnego, z tym że do postępowania w sprawie sprowadzenia zwłok i szczątków z zagranicy, należącego do właściwości konsulów, stosuje się przepisy ustawy z dnia 13 lutego 1984 r. o funkcjach konsulów Rzeczypospolitej Polskiej (Dz. U. z 2002 r. Nr 215, poz. 1823 oraz z 2004 r. Nr 173, poz. 1808).

Art. 21. 1. Nadzór nad przestrzeganiem przepisów niniejszej ustawy oraz przepisów wykonawczych do ustawy sprawują starostowie, wójtowie, burmistrzowie (prezydenci miast) oraz właściwi miejscowo inspektorzy sanitarni.

2.⁽³²⁾ Ogólny nadzór nad sprawami objętymi niniejszą ustawą sprawują według właściwości ministrowie właściwi: do spraw gospodarki przestrzennej i mieszkaniowej i do spraw zdrowia.

Art. 22. W ustawie z dnia 28 marca 1933 r. o grobach i cmentarzach wojennych (Dz. U. Nr 39, poz. 311) art. 10 otrzymuje brzmienie: (zmiany pominięte).

Art. 23. Traci moc ustawa z dnia 17 marca 1932 r. o chowaniu zmarłych i stwierdzaniu przyczyny zgonu (Dz. U. Nr 35, poz. 359 z późniejszymi zmianami).

Art. 24. Ustawa wchodzi w życie z dniem ogłoszenia.

Przypisy:

¹⁾ Art. 2 ust. 1 zmieniony przez art. 30 pkt 1 ustawy z dnia 20 czerwca 2002 r. o bezpośrednim wyborze wójta, burmistrza i prezydenta miasta (Dz.U.02.113.984) z dniem 27 października 2002 r., tj. w dniu wyborów do organów stanowiących jednostek samorządu terytorialnego przeprowadzonych w związku z zakończeniem kadencji tych organów wybranych w dniu 11 października 1998 r. (zob. art. 102 powołanej ustawy).

²⁾ Art. 3 zmieniony przez art. 4 pkt 1 ustawy z dnia 22 grudnia 2000 r. o zmianie niektórych upoważnień do wydawania aktów normatywnych oraz o zmianie niektórych ustaw (Dz.U.00.120.1268) z dniem 30 marca 2001 r.

³⁾ Art. 5 ust. 3 zdanie wstępne zmienione przez art. 4 pkt 2 ustawy z dnia 22 grudnia 2000 r. o zmianie niektórych upoważnień do wydawania aktów normatywnych oraz o zmianie niektórych ustaw (Dz.U.00.120.1268) z dniem 30 marca 2001 r.

⁴⁾ Art. 6 ust. 1 zmieniony przez art. 30 pkt 2 ustawy z dnia 20 czerwca 2002 r. o bezpośrednim wyborze wójta, burmistrza i prezydenta miasta (Dz.U.02.113.984) z dniem 27 października 2002 r., tj. w dniu wyborów do organów stanowiących jednostek samorządu terytorialnego przeprowadzonych w związku z zakończeniem kadencji tych organów wybranych w dniu 11 października 1998 r. (zob. art. 102 powołanej ustawy).

⁵⁾ Art. 6 ust. 4 zmieniony przez art. 121 ustawy z dnia 23 lipca 2003 r. o ochronie zabytków i opiece nad zabytkami (Dz.U.03.162.1568) z dniem 17 listopada 2003 r.

⁶⁾ Art. 6 ust. 5 zmieniony przez art. 4 pkt 3 ustawy z dnia 22 grudnia 2000 r. o zmianie niektórych upoważnień do wydawania aktów normatywnych oraz o zmianie niektórych ustaw (Dz.U.00.120.1268) z dniem 30 marca 2001 r.

⁷⁾ Art. 7 ust. 3 zmieniony przez art. 1 pkt 1 ustawy z dnia 18 października 2006 r. o zmianie i uchyleniu niektórych upoważnień do wydawania aktów wykonawczych (Dz.U.06.220.1600) z dniem 1 stycznia 2007 r.

⁸⁾ Zgodnie z art. 1 pkt 2 lit. f) ustawy z dnia 14 czerwca 1991 r. o zmianie ustawy o cmentarzach i chowaniu zmarłych (Dz.U.91.64.271) z dniem 18 lipca 1991 r. przepis art. 6 ust. 4 otrzymał numerację art.

6 ust. 7.

⁹⁾ Art. 9 ust. 3 zmieniony przez art. 4 pkt 4 lit. a) ustawy z dnia 22 grudnia 2000 r. o zmianie niektórych upoważnień do wydawania aktów normatywnych oraz o zmianie niektórych ustaw (Dz.U.00.120.1268) z dniem 30 marca 2001 r.

¹⁰⁾ Art. 9 ust. 3a dodany przez art. 4 pkt 4 lit. b) ustawy z dnia 22 grudnia 2000 r. o zmianie niektórych upoważnień do wydawania aktów normatywnych oraz o zmianie niektórych ustaw (Dz.U.00.120.1268) z dniem 30 marca 2001 r.

¹¹⁾ Art. 9 ust. 5 zmieniony przez art. 4 pkt 4 lit. c) ustawy z dnia 22 grudnia 2000 r. o zmianie niektórych upoważnień do wydawania aktów normatywnych oraz o zmianie niektórych ustaw (Dz.U.00.120.1268) z dniem 30 marca 2001 r.

¹²⁾ Art. 9 ust. 6:

- dodany przez art. 1 pkt 4 lit. d) ustawy z dnia 22 grudnia 2000 r. o zmianie niektórych upoważnień do wydawania aktów normatywnych oraz o zmianie niektórych ustaw (Dz.U.00.120.1268) z dniem 30 marca 2001 r.

- zmieniony przez art. 1 pkt 2 ustawy z dnia 18 października 2006 r. o zmianie i uchyleniu niektórych upoważnień do wydawania aktów wykonawczych (Dz.U.06.220.1600) z dniem 1 stycznia 2007 r.

¹³⁾ Art. 10 ust. 2 zmieniony przez art. 1 pkt 3 lit. a) ustawy z dnia 18 października 2006 r. o zmianie i uchyleniu niektórych upoważnień do wydawania aktów wykonawczych (Dz.U.06.220.1600) z dniem 1 stycznia 2007 r.

¹⁴⁾ Art. 10 ust. 2a:

- dodany przez art. 4 pkt 5 lit. a) ustawy z dnia 22 grudnia 2000 r. o zmianie niektórych upoważnień do wydawania aktów normatywnych oraz o zmianie niektórych ustaw (Dz.U.00.120.1268) z dniem 30 marca 2001 r.

- zmieniony przez art. 1 pkt 3 lit. b) ustawy z dnia 18 października 2006 r. o zmianie i uchyleniu niektórych upoważnień do wydawania aktów wykonawczych (Dz.U.06.220.1600) z dniem 1 stycznia 2007 r.

¹⁵⁾ Art. 10 ust. 3 zmieniony przez art. 1 pkt 3 lit. c) ustawy z dnia 18 października 2006 r. o zmianie i uchyleniu niektórych upoważnień do wydawania aktów wykonawczych (Dz.U.06.220.1600) z dniem 1 stycznia 2007 r.

¹⁶⁾ Art. 10 ust. 5:

- zmieniony przez art. 4 pkt 5 lit. b) ustawy z dnia 22 grudnia 2000 r. o zmianie niektórych upoważnień do wydawania aktów normatywnych oraz o zmianie niektórych ustaw (Dz.U.00.120.1268) z dniem 30 marca 2001 r.

- zmieniony przez art. 1 pkt 3 lit. d) ustawy z dnia 18 października 2006 r. o zmianie i uchyleniu niektórych upoważnień do wydawania aktów wykonawczych (Dz.U.06.220.1600) z dniem 1 stycznia 2007 r.

¹⁷⁾ Art. 10 ust. 6 dodany przez art. 1 pkt 3 lit. e) ustawy z dnia 18 października 2006 r. o zmianie i uchyleniu niektórych upoważnień do wydawania aktów wykonawczych (Dz.U.06.220.1600) z dniem 1 stycznia 2007 r.

¹⁸⁾ Art. 10 ust. 7 dodany przez art. 1 pkt 3 lit. e) ustawy z dnia 18 października 2006 r. o zmianie i uchyleniu niektórych upoważnień do wydawania aktów wykonawczych (Dz.U.06.220.1600) z dniem 1 stycznia 2007 r.

¹⁹⁾ Art. 11 ust. 3 pkt 2 zmieniony przez art. 4 pkt 6 lit. a) tირet pierwsze ustawy z dnia 22 grudnia 2000 r. o zmianie niektórych upoważnień do wydawania aktów normatywnych oraz o zmianie niektórych ustaw (Dz.U.00.120.1268) z dniem 30 marca 2001 r.

²⁰⁾ Art. 11 ust. 3 pkt 3 zmieniony przez art. 4 pkt 6 lit. a) tირet drugie ustawy z dnia 22 grudnia 2000 r. o zmianie niektórych upoważnień do wydawania aktów normatywnych oraz o zmianie niektórych ustaw (Dz.U.00.120.1268) z dniem 30 marca 2001 r.

²¹⁾ Art. 11 ust. 4 zmieniony przez art. 4 pkt 6 lit. b) ustawy z dnia 22 grudnia 2000 r. o zmianie niektórych upoważnień do wydawania aktów normatywnych oraz o zmianie niektórych ustaw (Dz.U.00.120.1268) z dniem 30 marca 2001 r.

²²⁾ Art. 11 ust. 4a dodany przez art. 4 pkt 6 lit. c) ustawy z dnia 22 grudnia 2000 r. o zmianie niektórych upoważnień do wydawania aktów normatywnych oraz o zmianie niektórych ustaw (Dz.U.00.120.1268) z dniem 30 marca 2001 r.

²³⁾ Art. 11 ust. 6 zmieniony przez art. 1 pkt 4 ustawy z dnia 18 października 2006 r. o zmianie i uchyleniu niektórych upoważnień do wydawania aktów wykonawczych (Dz.U.06.220.1600) z dniem 1 stycznia 2007 r.

²⁴⁾ Art. 12 ust. 1 zmieniony przez art. 1 pkt 5 lit. a) ustawy z dnia 18 października 2006 r. o zmianie i

uchyleniu niektórych upoważnień do wydawania aktów wykonawczych (Dz.U.06.220.1600) z dniem 1 stycznia 2007 r.

²⁵⁾ Art. 12 ust. 3 zmieniony przez art. 1 pkt 5 lit. b) ustawy z dnia 18 października 2006 r. o zmianie i uchyleniu niektórych upoważnień do wydawania aktów wykonawczych (Dz.U.06.220.1600) z dniem 1 stycznia 2007 r.

²⁶⁾ Art. 12 ust. 4:

- zmieniony przez art. 4 pkt 7 ustawy z dnia 22 grudnia 2000 r. o zmianie niektórych upoważnień do wydawania aktów normatywnych oraz o zmianie niektórych ustaw (Dz.U.00.120.1268) z dniem 30 marca 2001 r.

- zmieniony przez art. 68 ustawy z dnia 27 marca 2003 r. o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym (Dz.U.03.80.717) z dniem 11 lipca 2003 r.

²⁷⁾ Zgodnie z art. 4 ust. 1, art. 5 pkt 28 i art. 94 ustawy z dnia 4 września 1997 r. o działach administracji rządowej (Dz.U.97.141.943), która weszła w życie z dniem 1 kwietnia 1999 r.

²⁸⁾ Art. 14 zmieniony przez art. 1 pkt 6 ustawy z dnia 18 października 2006 r. o zmianie i uchyleniu niektórych upoważnień do wydawania aktów wykonawczych (Dz.U.06.220.1600) z dniem 1 stycznia 2007 r.

²⁹⁾ Art. 20 zmieniony przez art. 4 pkt 9 ustawy z dnia 22 grudnia 2000 r. o zmianie niektórych upoważnień do wydawania aktów normatywnych oraz o zmianie niektórych ustaw (Dz.U.00.120.1268) z dniem 30 marca 2001 r.

³⁰⁾ Art. 20 ust. 1 zmieniony przez art. 1 pkt 7 ustawy z dnia 18 października 2006 r. o zmianie i uchyleniu niektórych upoważnień do wydawania aktów wykonawczych (Dz.U.06.220.1600) z dniem 1 stycznia 2007 r.

³¹⁾ Art. 20a dodany przez art. 1 pkt 8 ustawy z dnia 18 października 2006 r. o zmianie i uchyleniu niektórych upoważnień do wydawania aktów wykonawczych (Dz.U.06.220.1600) z dniem 1 stycznia 2007 r.

³²⁾ Art. 21 ust. 2 zmieniony przez art. 4 pkt 10 ustawy z dnia 22 grudnia 2000 r. o zmianie niektórych upoważnień do wydawania aktów normatywnych oraz o zmianie niektórych ustaw (Dz.U.00.120.1268) z dniem 30 marca 2001 r.